

BUHARA'DAN KONYA'YA İRFAN MİRASI VE XIII. YY. MEDENİYET MERKEZİ KONYA

**BUHARA'DAN KONYA'YA İRFAN MİRASI ve
XIII. YY. MEDENİYET MERKEZİ KONYA**

(I)

Koordinatör : Konya Büyükşehir Belediyesi
Dr. Mücahit Sami KÜÇÜKTIĞLI Kültür Yayınları: **401**
Bildiri Kitapları

Editör :
Prof. Dr. Dilaver GÜRER ISBN: **968-605-389-344-8**

Yayın Takip: Yapım:
Eshabil YILDIZ Konya Kültür A.Ş.
Derya KARAKAYA

Tasarım&Grafik
Ali Rıza BÜYÜKVADİ

**Aralık
2018**

ŞEYHİ ÖLÜMSÜZLEŞTİRME ÇABASININ İKİ ÖRNEĞİ: KONYALI AHMED EFLÂKÎ VE ŞİRAZLI MAHMUD B. OSMAN EL-HÂKÎ

Dr. Öğretim Üyesi Fatih BAYRAM*

Şemsüddin Ahmed Eflâkî (ö. 1360)'nin, Mevlânâ'nın torunu Ârif Çelebi'nin ölümünü anlatan kıssası ne kadar da etkileyicidir! Saray şehrinde Özbek Han'ın hizmetinde olan babasının ölüm haberini, Kayseri'den şeyhiyle birlikte Sivas'a giderken alan Eflâkî Dede, ağlamaya başlar. Şeyhinden izin almaksızın babasının eşyalarını ve kitaplarını almak için Saray şehrine gitmeye niyetlenir. Ancak durumdan haberdar olan Çelebi, Eflâkî'ye hiddetli bir şekilde seslenir: "O malın bize gereği yoktur. İzin almadan gidersen yok olduğun gündür."¹ Çelebi'nin öğüdünü tutan Eflâkî, Saray şehrine gidememiş ve hayatını Mevlevî tarikatının tarihini yazmaya adanmıştır. Belki de Saray şehrine gitse unutulacak olan Eflâkî, eseriyle hem kendi ismini hem de şeyhinin ismini yaşatmıştır. Eflâkî'nin türbesi de, dünya milletlerinin feyiz aldığı Mevlânâ türbesinin bahçesindedir.

Eflâkî, şeyhi Ârif Çelebi'nin son seyahatini Lârende (bugünkü Karaman)'den Aksaray'a yaptığını belirtir. On gün boyunca Aksaray'da kalan Çelebi, bir gece rüyasında dedesini görür. Rüyada Mevlânâ, torununa şöyle seslenir: "Ârif! Orada ne yapıyorsun? İkamet süren sona erdi. Benim bulunduğum taraflarda ne dünyalar görür ve ne ruhanî güzeller müşâhede edersin!" Bu rüyayı, yanındakilere anlatan Çelebi şu ifadeleri kullanmaktaydı: "Ben, o dâvetin lezzetinden ve o cennetin letâfetini seyretmekten dolayı inleyip ahlak çekiyordum. Şimdi pılımı pırtımı toplayıp göklere götürmem ve helâl olan cennetin kadehinden tatmam zamanıdır."²

Bu rüyanın ertesi günü Çelebi bir daha geri dönmek üzere Konya'ya hareket etti. Sonra 29 Zilkâde 719 (11 Ocak 1320) tarihinde Cuma günü öğleden önce Mevlânâ türbesini ziyaret etti. Bir sürelik suskunluktan sonra bu "alçak dünya"dan usandığını ifade etti: "Ben, bu alçak dünyadan usandım. Ne zamana kadar bu güneşin altında toz ve dert içinde yuvarlanıp gideceğim? Ferkadân yıldızının tepesine ayak basmam ve güneşin üzerine çıkmam, feleğin başbuğlarının başı

* Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü; e-mail: bayramf55@gmail.com.

¹ Ahmed Eflakî, *Ariflerin Menkıbeleri (Mevlana ve Etrafindakiler)*, c. 2, çev. Tahsin Yazıcı (İstanbul: Remzi Kitabevi, 1987), s. 218-219.

² Ahmed Eflakî, *a.g.e.*, c. 2, s. 235-236.

üzerinde şakımam, renkten renge giren dünyadan tamamıyla kurtulmam zamanı geldi.”¹ Sonra Çelebi şu beyitleri söyler:

“Her an sağdan soldan aşk sesleri geliyor.

Biz göklere gidiyoruz. Kim bizimle oraları görmek sevdasındadır?

Biz zaten göklerde idik, meleklerle arkadaşlık ediyorduk.

Yine hep oraya gidelim, çünkü bizim şehrimiz orasıdır.”²

Hastalığı 25 gün süren Çelebi'nin ölümünden üç gün önce Konya şehri sarsılmaya başlar. Eflâkî'nin anlattığına göre, zelzele Çelebi Ârif'in ölüm tarihine (24 Zilhicce 719 H./5 Şubat 1320) kadar belirli aralıklarla devam etmiştir.³ Hâce Ahmed Fakih dergâhının şeyhi, bu zelzeleye farklı bir yorum getirmişti: “Yazıklar olsun! Konya'nın mumunu götürüyorlar. Dünya birbirine karışacak. Ben de o sultanın arkasından gideceğim.”⁴ Bu abdalın söylediklerini doğrularcasına Çelebi de “acayip kuşlar”dan bahsetmekteydi: “Suphanallah ne acayip kuşlar (“*mürğân-ı 'aceb*”) gözükmeye başladı.”⁵ Sonra da yanındakilere tesellî vermek için ayrılıklarının öbür âlemde son bulacağını söyledi: “Hiç üzülmeyiniz. Nasıl bizim bu âleme düşmemiz sizin işleriniz içinse, yok olmamız da yine sizin içindir. Bütün durumlarda yine sizinleyim, sizsiz değilim. Öteki dünyada da sizinle olacağım. Bu dünya sarayından ayrılmak zaruridir. Ayrılıksız bir vuslat ve ayrılıksız bir toplanma (ancak) öteki dünyadadır (“*Visâl-i bî-firâk ve ictimâ'-i bî-iftirâk der ân 'âlemest.*”)”⁶ Bu tesellî cümleleri değişmez bir gerçeği ifade etse de insan ölüm karşısında çaresizdir ve ondan uzaklaşma çabasındadır. Bu hakîkati en iyi bilenlerden biri olan Eflâkî, şeyhinin göç hazırlığı karşısında büyük üzüntüye kapılmış ve çocuklarını kime emanet ettiğini sormuştu. Çelebi ise şöyle demişti: “Onlar Hüdâvengâr'a [Mevlânâ'ya] aittirler. Bizimle ilgileri yoktur. Onların tasasını o Hazret çeksin.” Bu cevabın karşısında irkilen Eflâkî: “Yetim ve öksüz kalan ben zavallı garip ne yapayım, nereye gideyim?” diye sorunca şu cevabı almıştır: “Mübarek Türbe'nin hizmeti ile meşgul ol. Seni korumaları için o hizmeti koru. Bir yere gitme. Sana baba ve atalarımızın menkıbelerini toplayıp yazmanı

¹ Ahmed Eflaki, *a.g.e.*, s. 236.

² Ahmed Eflaki, *a.g.e.* s. 236.

³ Ahmed Eflaki, *a.g.e.*, s. 237-238. Mahmud b. Osman'ın şeyhi olan Emînüddin Belyânî'nin öldüğü gün de Kâzerûn'da bir yer sarsıntısının olduğu rivayet edilmektedir. Bu konuda bkz. Denise Aigle, “Sainteté et Miracles en Islam Médiéval: L'exemple de Deux Saints Fondateurs Iraniens,” *Actes des Congrès de la Société des Historiens Médiévistes de L'enseignement Supérieur Public: Miracles, Prodiges et Merveilles au Moyen Age* (Orleans, 1994), s. 68.

⁴ Eflaki, *a.g.e.*, s. 237.

⁵ Ahmed Aflaki, *Manakib al-Arifin (metin)*, c. 2, 969; Eflaki, *a.g.e.*, s. 237.

⁶ Ahmed Eflaki, *a.g.e.*, s. 237; Aflaki, *Manakib al-Arifin (metin)*, c. 2, s. 969.

söylemiştim ya. İşte bu işle meşgul ol. Onu tamamlamayı ihmal etme ki, bizim Hüdâvendigâr'ın yanında yüzün ak olsun. Velîler de senden memnun kalsınlar.” dedi.¹ Gerçekten de Eflâkî, şeyhinin bu öğüdünü tutmuş ve yüzü ak olarak bu âlemden göçmüştür.

Eflâkî'den öğrendiğimize göre, Çelebi Ârif, ölüm günü olan 24 Zilhicce 719 H. (5 Şubat 1320) Salı günü öğle ile ikindi arasında Asr ve Nasr sûrelerini okuyarak rûhunu teslim etmiş ve ertesi gün toprağa verilmiştir: “Zilhicce ayının yirmi beşinci Çarşamba günü Ârif Çelebi babasının yöresinde komşu oldu. Topraktan olan bedenini temiz toprak süt annesine teslim etti. Ve o, bilgin bedeninin tanesini onun içine emanet olarak bırakıp orada vaat edilen kıyametin kopmasını beklemektedir.”²

Çelebi, ölüm ânında bile, Eflâkî'ye kitabını tamamlamasını emretmeyi ihmâl etmemiştir: “*Bu âlemden göçeceği sırada bir kez daha, tam bir ciddiyetle, gücüm ölçüsünde son derecede bir şevk ve zevk ile bu kitabı tamamlamaya çalışmamı işaret buyurmuşlardı.*”³ Ahmed Eflâkî'nin şeyhine olan hasretinin bir ifadesi olan *Menâkıbü'-Ârifin* Konya'da yazılırken, yine aynı yıllarda başka bir boynu bükük derviş, Şiraz'da şeyhine karşı olan hasret gözyaşlarını kalemine yoldaş edinmişti. El-Hâkî mahlasıyla anılan Mahmud b. Osman'ın *Miftâhü'l-Hidâye*'si İncûlar devletinde Şeyhülislamlık yapan Emîneddîn Muhammed b. Zeyneddin Ali b. Zıyâeddin Mes'ud el-Belyânî (ö. 1345)'ye duyulan özlemin terennümü idi.⁴

Şiraz'ın Şeyhülislamı Belyânî ve Mürîdi Mahmud b. Osman el-Hâkî:

Büyük Selçuklu İmparatorluğu'nun eski gücünü kaybetmesiyle birlikte İran'da kurulan atabeyliklerden birisi de Salgurlular (1148-1286) idi. Sa'dî-i Şîrâzî (ö. 691/1292)'nin Salgurlu hükümdarları Atabek Ebûbekir b. Sa'd ve Sa'd b. Ebûbekir'i öven şiirleri bulunmaktadır.⁵ Şiraz'ın diğer meşhur şairi Hâfız ise, Moğol istilâsı sonrası kurulan İncû hanedanlığı döneminde yaşamıştı.

Hâfız'ın annesi Kâzerûn doğumludur.⁶ Kâzerûn şehri, Hz. Osman (644-656)'ın halifeliliği döneminde 647 yılında Araplar tarafından fethedilmişti.¹ İran'ın ilk Sünnî

¹ Ahmed Eflaki, *a.g.e.*, s. 238.

² Ahmed Eflaki, *a.g.e.*, s. 239.

³ Ahmed Eflaki, *a.g.e.*, s. 239.

⁴ Mahmud b. Osman, *Miftâhü'l-Hidâye ve Misbâhi'l-Inâye*, Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi no. 01640, vr. 11a, 18b.

⁵ Mustafa Çiçekler, “Sa'dî-i Şîrâzî,” *TDV İslam Ansiklopedisi* (islamansiklopedisi.org.tr/sadi-i-sirazi), erişim tarihi: 16.12.2018. Salgurlular hakkında bkz. Erdoğan Merçil, *Fars Atabegleri Salgurlular* (Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1991). Sa'dî-i Şîrâzî'nin Salgurlu hükümdarları için yazdığı şiirler hakkında bkz. Kavus Hasanli, *Şirazlı Sa'dî*, çev. Esra Çakar, Elif Namoğlu (İstanbul: Demavend Yayınları, 2017), s. 11-13.

⁶ Hafız-ı Şîrazi, *Hafız Divânı*, çev. Abdülbaki Gölpınarlı (İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2016), s. IX.

tarikatlardan birisi olan Kâzerûnî tarikatı,² Hâfız-ı Şîrâzî'nin hayatında da önemli bir yere sahiptir. Onun şair oluşuyla ilgili anlatılan menkıbeler arasında, Ebû İshak Kâzerûnî'nin şeyhi olan Abdullah ibn-i Hafif (ö. 371/982)'in türbesi önemli bir yere sahiptir. Asıl adı Şemseddin Muhammed olan Hâfız-ı Şîrâzî, okuduğu şiirler alay konusu olunca üzüntüye kapılır ve İbn-i Hafif'in türbesini ziyaret eder. Burada ibadetle meşgul olan Hâfız, bir ara uykuya mağlup olur ve rüyasında Hz. Ali'yi görür. Rüyada Hz. Ali, Hâfız'a cennet taamları sunar. Bu rüya sonrasında onun şiirleriyle artık alay edilmemekte; onlara hayranlık duyulmaktadır.³ Hâfız, bu rüyayı öven bir gazel kaleme alır. Gazelinde, gece karanlığında kendisine “âb-ı hayat sunulduğu”nu yazar.⁴

Hâfız-ı Şîrâzî'nin muâsırı olan Mahmud b. Osman'a âb-ı hayat sunan kişi ise, Emîneddin Belyânî olmuştu. 11 Zilkâde 745 (16 Mart 1345) tarihinde irtihal eyleyen Belyânî'nin hayatı hakkında en mühim kaynak, Mahmud b. Osman tarafından 1346 yılında yazılan *Miftâhü'l-hidâye ve misbâhu'l-'inâye* adlı eserdir. *Miftâhü'l-hidâye* adlı eser, zamanla kaybolan *Cevâhirü'l-Emîniyye* adlı eserin özeti niteliğindedir.⁵

Emîneddin Muhammed, Kâzerûn şehrine yakın bir yer olan Belyân köyünde doğmuştu. O, tarikatın kurucusu olan Ebû İshak gibi birçok eser inşâ etmişti. Kâzerûn Câmii'nin doğu kısmında inşâ ettirdiği çeşme 1310 yılında tamamlanmıştı. Ebû İshak Câmii'ni artan ihtiyaca binâen genişleten Şeyh Emîneddin, 1323 yılında bir *dârü'ş-şifâ* ve 1326 yılında da *dârü'l-hadis* inşâ ettirmişti. Onun son büyük eseri ise, 1332 yılında misafirlerin konaklamaları için yaptırdığı *dârü'l-'âbidîn* adlı eser idi. Dârü'l-hadis'in masrafları Seyyid Şemseddin Yezdî tarafından karşılanırken diğer tüm yapıların masrafı bizzat Belyânî tarafından karşılanmıştı. 1345 yılında vefat eden Belyânî'nin türbesi, hayatteyken inşâ ettirdiği ve Kâzerûn'un doğusundaki dağlarda yer alan *kânekâh-ı 'ulyâ'* (“yüksek tekke”)’dadır.⁶ Hâfız-ı Şîrâzî'ye göre, Fars mülkünü mamur eden beş kişiden birisi Emîneddin Belyânî idi.⁷

Mahmud b. Osman, şeyhinin ölümünü anlatırken okuyucuyu Kazerun'dan Konya'ya götürmektedir. *Miftâh*'da anlatıldığına göre, Ebu'l-Kâsım adında bir

¹ Neguin Yavari, “The Conversion Stories of Shaykh Abû Ishâq Kâzerûnî (963-1033),” *Christianizing Peoples and Converting Individuals*, ed. Guyda Armstrong, Ian N. Wood (Turnhout: Brepols, 2000), s.240.

² Kâzerûnî tarikatının tarihi hakkında bkz. Şevkî Çelebi, *Menâkıb-ı Ebû İshâk-ı Kâzerûnî*, Ebû İshâk İbrâhîm Kâzerûnî'nin Menâkıbı, haz. Fatih Bayram, ed. Mustafa Kara (İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, 2016), s. 17-79.

³ Hafız-ı Şîrâzî, *Hafız Dîvânı*, çev. Abdülbaki Gölpınarlı, s. IX.

⁴ Hafız-ı Şîrâzî, *a.g.e.*, s. 136.

⁵ Denise Aigle, “Balyâni, Amin-al-din,” *Encyclopedia Iranica, online edition*, 2015 (iranicaonline.org/articles/balyani-amin-aldin), erişim tarihi: 11.12.2018.

⁶ Aigle, “Balyâni, Amin-al-din.”

⁷ Diğer dört kişi ise, İncü hükümdarı Ebû İshak, Şeyh Mecdeddin, Adûd ve Hâce Kıvâm idi. Bu hususta bkz. Hafız-ı Şîrâzî, *Hafız Dîvânı*, s. 581.

derviş şeyh Belyânî'yi ölümünden beş gün önce ziyaret etmişti. Şeyh, Ebu'l-Kâsım'a ölümünün yakın olduğunu söyleyince mürid çok üzülmüştü. Bunun üzerine Belyânî, Ebu'l-Kâsım'ı – eserin orijinalindeki ifadeyle – “Mevlânâ-yı Rûm”un şu beytiyle tesellî etmişti:

Çûn merâ 'umr-i ebed ez Hak resîd

Çe ğam ez pencâh ve ez sad ve ez siyem¹

Mahmud b. Osman, Belyânî'nin yalnızca Fars diyarında değil, Irak, Horasan, Mâverâünnehir'de, Bilâd-ı Rûm'da, Bilâd-ı Şam'da ve Mısır'da tanındığını ve kendisine büyük bir saygı beslendiğini belirtmekte ve Şeyhülislâm'ın “*şeyhü'l-meşâyih-ı cihân*” olduğuna inanmaktadır.² Meşhur bir hadis âlimi olan Belyânî, Atabeg Zengi tarafından XII. yüzyılda inşâ edilen *Ribat-ı Hafîf* de ders vermekteydi.³

İncü hanedanının kurucusu olan Şerefeddin Mahmud'un oğluna Kâzerûnîlik tarikatının kurucusu olan Ebû İshak'ın ismini vermesi ve Ebû İshak'ın daha sonra sultan oluşu Fars muhitinde Kazerûnî tarikatına ilgiyi artırmış olmalıdır. İbn-i Battûta'nın Şiraz'a geldiği zamanlar Mahmud b. Osman ile Şeyh Emîneddin'in hayatta olduğu döneme denk gelmektedir. İbn-i Battûta, eserinde Mahmud b. Osman ile şeyhinden bahsetmemekle birlikte İncü sultanı Ebû İshak'tan söz etmektedir: “Babası ona Şeyh Ebû İshak Kâzerûnî'nin adını vermiş. Allah mübarek kılsın bu ismi ona. Güçlü sultanlardan olan Ebû İshak, yakışıklı, asil ruhlu, cömert ve mütevazı biridir. Elinde büyük bir kuvvet, geniş bir arazi var. Ordusu Türk ve İranlılardan oluşuyor ve elli binden fazla.”⁴ Sultan Ebû İshak hakkında bu bilgileri veren İbn-i Battûta, seyahatnâmesinde Şeyh Ebû İshak-ı Kâzerûnî ile onun şeyhi olan Abdullah b. El-Hafîf'in türbelerine yaptığı ziyaretten de bahsetmektedir.

İbn-i Battûta'nın Kâzerûnî tarikatının kurucusu hakkında verdiği bilgiler önemli olmakla birlikte, bu tarikatın kurucusunu ve daha sonraki şeyhlerini Fars bölgesine tanıtan isim, Mahmud b. Osman olmuştu. Mahmud b. Osman'ın 728/1327 yılında tamamladığı Farsça *menâkıbnâme*, tarikatın üçüncü şeyhi olan ve çocukken Ebû İshak'ı görmüş olan Ebûbekir Muhammed b. Abdülkerim b. Ali b. Sa'd el-Hatîb (ö. 502/1109)'in *Sîret-i Kâzerûnî* adlı Arapça eserinin Farsça çevirisi niteliğindedir. Mahmud b. Osman, eseri sadece Arapça'dan Farsça'ya çevirmemiş;

¹ Mahmud b. Osman, *Miftâhu'l-Hidâye ve Misbâhi'l-Inâye*, Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi no. 01640, vr. 190b-191a. Bu beyit şu şekilde tercüme edilebilir:

“Bana Hak'tan ebedî ömür ulaştıktan sonra

Ellinin, yüzün ve gümüşün ne önemi var artık!”

² Mahmud b. Osman, *Miftâhu'l-Hidâye ve Misbâhu'l-Inâye*, Süleymâniye Kütüphanesi Esad Efendi, no. 1640, vrk. 36b.

³ John Limbert, *Shiraz in the Age of Hafez: The Glory of a Medieval Persian City* (Seattle & London: University of Washington Press, 2004), s. 65.

⁴ Ebû Abdullah Muhammed İbn Battûta Tancî, *İbn Battûta Seyahatnâmesi*, c. 1, çev. A. Sait Aykut (İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2000), s. 288.

gerekli gördüğü yerlerde eklemelerde bulunmuştur. *Firdevsü'l-Mürşidiyye* diye bilinen bu *menâkıbnâme*, en erken Sûfî biyografilerinden birisi olma özelliğini taşımaktadır. *Sîret-i Kâzerûnî*'nin diğer bir Farsça tercümesi olan *Marsadü'l-Ahrâr*'ın yazarı Muhammed b. Abdurrahman b. Abdurrahim el-Kâzerûnî de Belyânî'nin müridiydi.¹

Miftâhu'l-Hidâye'de şeyhin gündelik hayatıyla ilgili önemli bilgilere rastlanılmaktadır. Belyânî, “rızkı açan” beş sûreyi – Vâkı'a, Teğâbün, Talâk, Müzemmil ve İnşirâh sûrelerini – her gün okurdu.² Sadece Kur'ân'ı değil; Tevrat, Zebur ve İncil'i de hatmederdi.³ Mahmud b. Osman, kırk yıl boyunca şeyhinin hizmetinde bulunduğunu belirtmektedir.⁴

Bir tarihçi gözüyle Mahmud b. Osman'ın eserine bakıldığında Ahmed Eflâkî'nin *Menâkıbü'l-Ârifîn* adlı eserine benzer bir manzarayla karşılaşılmaktadır. Her iki müellif de eserini XIV. asrın ilk yarısında yazmışlardı. Biri Şiraz'da diğeri de Konya'da yazılan iki eser de Farsçaydı. Bu devirde Konya ile Şiraz arasındaki kültürel bağlar kuvvetliydi. Eflâkî ile Mahmud b. Osman'ın birbirlerini tanıyıp tanımadığı bilemiyoruz. Bildiğimiz bir şey varsa, o da XV. asrın başlarında Konya'da da bir Kâzerûnî tekkesinin açıldığıdır.

Konya'nın yanı sıra Bursa, Edirne ve Erzurum'da da Kâzerûnî tekkeleri bulunmaktaydı. “Gâzîler'in sultanı” olan Yıldırım Bayezid Han, Niğbolu Zaferi sonrasında “gâzîlerin şeyhi” olarak bilinen Ebû İshak-ı Kâzerûnî nâmına Bursa'da bir tekke inşa ettirmişti. Danişmendnâme'de ve İstanbul'un fethi ile ilgili efsanelerde Kâzerûnî dervişlerine rastlamak mümkündü. Mahmud b. Osman'ın *Firdevsü'l-Mürşidiyye* adlı eserini Türkçe'ye çeviren Bursalı Şevkî Çelebi'yi Yavuz Sultan Selim Han, Trabzon'daki şehzadelik yıllarında tanımıştı. Kânûnî Sultan Süleyman, İran Seferi'ne çıkarken Erzurum'daki Kâzerûnî tekkesini ziyaret etmişti. Şirazdaki Kâzerûnî dervişleri, XVI. yüzyılın ortalarına kadar Mevlânâ'nın Mesnevîsi'ni istinsah etmekteydiler. Ebû İshak dervişleri, 1582 yılındaki Surnâme-i Hümâyûn'da Mevlevîler gibi semâ ederek III. Murad'ı ve Şehzâde Mehmed'i selamlamışlardı. Coğrafyamızda kara yoluyla Hacc'ın mümkün olduğu yirminci yüzyılın sonlarına kadar, hacılarımız Konya'da Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'nin türbesiyle birlikte Ebû İshak-ı Kâzerûnî dergâhını da ziyaret ederek iki tarikatın kardeşliğini taçlandırmaktaydılar.

¹ A. J. Arberry, “The Biography of Shaikh Abû İshaq al-Kâzarûnî,” *Oriens*, c. III /2 (1950), s. 176-177.

² Mahmud b. Osman, *Miftâhu'l-Hidâye*, vr. 211b.

³ Mahmud b. Osman, *a.g.e.*, vr. 214b-215a.

⁴ Mahmud b. Osman, *a.g.e.*, vr. 8b.

KAYNAKÇA:

Ahmed Eflaki. *Ariflerin Menkıbeleri (Mevlana ve Etrafindakiler)*, c. 2, çev. Tahsin Yazıcı, İstanbul: Remzi Kitabevi, 1987.

Aigle, Denise. “Balyâni, Amin-al-din,” *Encyclopedia Iranica, online edition*, 2015 (iranicaonline.org/articles/balyani-amin-al-din), erişim tarihi: 11.12.2018.

Aigle, Denise. “Sainteté et Miracles en Islam Médiéval: L'exemple de Deux Saints Fondateurs Iraniens,” *Actes des Congrès de la Société des Historiens Médiévistes de L'enseignement Supérieur Public: Miracles, Prodiges et Merveilles au Moyen Age* (Orleans, 1994), s. 47-73.

Arberry, A. J. “The Biography of Shaikh Abû İshaq al-Kâzarûnî,” *Oriens*, c. III /2 (1950), s. 163-182.

Çiçekler, Mustafa. “Sa'dî-i Şîrâzî,” *TDV İslam Ansiklopedisi* (islamansiklopedisi.org.tr/sadi-i-sirazi), erişim tarihi: 16.12.2018.

Ebû Abdullah Muhammed İbn Battûta Tancî, *İbn Battûta Seyahatnâmesi*, c. 1, çev. A. Sait Aykut, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2000.

Hafız-ı Şirazi. *Hafız Dîvânı*, çev. Abdülbaki Gölpınarlı, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2016.

Hasanlı, Kavus. *Şirazlı Sa'di*, çev. Esra Çakar, Elif Namoğlu, İstanbul: Demavend Yayınları, 2017.

Limbirt, John. *Shiraz in the Age of Hafez: The Glory of a Medieval Persian City*, Seattle & London: University of Washington Press, 2004.

Mahmud b. Osman. *Miftâhu'l-Hidâye ve Misbâhi'l-'Inâye*, Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi, no. 1640.

Merçil, Erdoğan. *Fars Atabegleri Salgurlular*, Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1991.

Şams al-Din Ahmad al-Aflaki al-Arifi. *Manakib al-Arifin (metin)*, c. 2, yay. Tahsin Yazıcı, Ankara: TTK, 1980.

Şevkî Çelebi. *Menâkıb-ı Ebû İshâk-ı Kâzerûnî, Ebû İshâk İbrâhîm Kâzerûnî'nin Menâkıbı*, haz. Fatih Bayram, ed. Mustafa Kara, İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, 2016.

Yavari, Negin. “The Conversion Stories of Shaykh Abû İshâq Kâzarûnî (963-1033),” *Christianizing Peoples and Converting Individuals*, ed. Guyda Armstrong, Ian N. Wood, Turnhout: Brepols, 2000, s. 225-246.